

ESIHISTORIALLISEN KOHTEEN TARKASTUS

94. a TERVOLA

peruskartta 2544 02 Lehmikumpu

x 7327 18

y 2540 10

z n. 53

Löydöt: KM 24121

Käydessäni syyskuussa 1987 Tervolan metsänhoitoyhdistyksessä metsätekniikko Seppo Viippolan puheilla Laajamaalla (ks. tark.kert.; Tervola 73 a/b) tapahtuneiden muinaisjäännöstuhojen vuoksi, sain kuulla myös Kauvonkankaalta inventoinnissa 1985 paikantamani laajan kivi-kautisen asuinkuoppa-alueen kohdanneen metsänhoitoyhdistyksen taholta auraustuhoja. Tällä aiemmin erittäin hyvin säilyneellä asuinpaikka-alueella hävitys kohtasi kevätkesällä 1987 suon reunassa olevia noin 17 selkeästi erotettavaa ja paria todennäköistä asuinkuoppaa. Horisontaalistratigrafian kannalta kenties Tervolan kuoppakohdeista tutkimuksen kannalta edullisin tarkastelukohde aurautui laajalta alalta olemattomiin, mutta muut Kauvonkankaan kohteet säilynevät jo vireillä olleista auraushankkeista huolimatta toistaiseksi suorittamani kohdemerkintöjen (metsänhoitoyhdistyksen seinäkarttaan) ja museovirastosta toimitettujen kohdetietojen perusteella. Säilymisen turvaaminen edellyttäneen kuitenkin alueiden lunastamista valtiolle tai jatkuvaa valvontaa. Lisäksi inventointikohteet tulisi koko kunnan alueella merkitä maastoon ja kartottaa.

Nopean rannansiirtymisen vuoksi myös asuinkuoppakohde a on tuhoutuneilta osin ollut vailla mainittavaa kulttuurikerrosta ja siten kyse on ilmeisesti varsin lyhytaikaisesta asutuksesta (tai paikalla on yhtäjaksoisesti oleskeltu lyhyen aikaa). Kun kyse on olletinkin kylmään talvikauteen sijoittuvasta asutuksesta löydösten suhteellinen vähäisyys on myös seurausta lumen ja roudan kulttuurikerrostumien muodostumisesta tehokkaasti ehkäisevästä luonteesta. Hienohiekkaisessa maaperässä (käytännössä auratulta osin kivettömässä) oli aurauksessa noussut esiin muutamia kvartsi- ja sitäkin runsaampia liuskekeskittyymiä sekä paikatellen muutamia palaneiden kivien kasaumia. Kuopanteiden 8 ja 9 välillä oli myös ilmeisesti liuskekirveen hiottu katkelma (KM 24121:1). Liuskeaineuksen määrä vaikuttaa runsaimmalta lähellä suon reunaa; eritoten auratun kaistan koillispuolella.

Rovaniemellä 11.2.1988

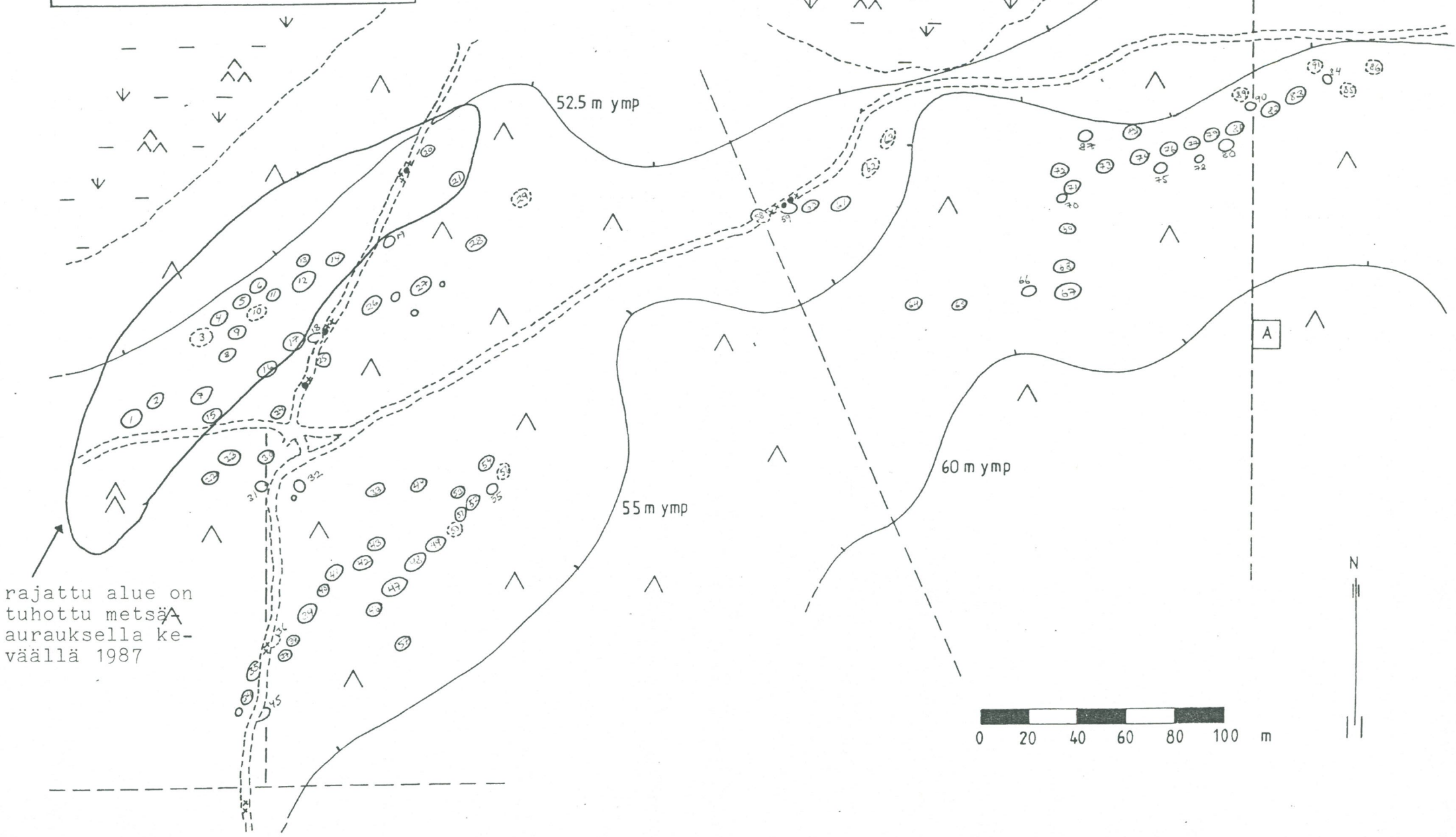

Hannu Kotivuori

Maakunnallinen arkeologi
Lapin maakuntamuseo

Liitteet 3

TERVOLA 94 a ja b
 LAPINNIEMI KAUVONKANGAS
 H.Kotivuori 1985/1987
 Ylesikarttaluonnos 1:2000
 Piirt. M.Heikkinen, T.Pärs-
 sinen ja H.Kotivuori

- asuinkuoppa
- asuinkuoppa?
- kuoppa
- - metsälinja
- palaneita kiviä
- x kvartsi-iskoksia

rajattu alue on
 tuhottu metsä
 aurauksella ke-
 väällä 1987

Auraamalla kevätkesällä 1987 tuhottua asuin-
kuoppa-aluetta a. Vasemmalla kuoppa 25. Etelä-
kaakosta.

Em. alue a lounaasta.

TERVOLA 94 a Lapinniemi Kauvonkangas

Karttaluonnos (n. 1500) aurauksessa tuhoutuneesta asuinuopparyhmästä,
jotka on numeroitu löytökokonaisuuksiksi 1 - 6.

○ asuinuoppa

Nro

1	= KM	24121:12-14
2	= KM	:15-18
3	= KM	:19-26
4	= KM	:27-33
5	= KM	:34-36
6	= KM	:1-11

suor reuna

52.5 m

→
kesällä 1987 yhä
tuhoamattomaksi
todettu asuinuoppa-
alue

55 m

metsätie

